

نهیضت عاشورا؛ از ماندگاری یک قیام تا تداوم یک مکتب در آیین محرم

آیین‌های محرم هر سال آیین‌های برای بازتاب پیام‌ها و اهداف قیام امام حسین(ع) است؛

آذربایجان شرقی (ایسنا) - آیین‌های محرم هر سال آیین‌های برای بازتاب پیام‌ها و اهداف قیام امام حسین(ع) است؛ قیامی که از یک حادثه تاریخی فراتر رفت و به مکتبی ماندگار در فرهنگ اسلامی تبدیل شد. مکتب عاشورا با گذشت قرن‌ها همچنان الهام بخش مفاهیمی چون حق طلبی، عزت، عدالت خواهی و مقابله با انحرافات در جوامع اسلامی است. بیش از چهارده قرن از واقعه عاشورا می‌گذرد، اما این رویداد همچنان در شمار تاثیرگذارترین رخدادها تاریخ اسلام قرار دارد؛ حادثه‌ای که از مرز یک واقعه تاریخی فراتر رفته و به جریانی فکری، فرهنگی و اجتماعی در میان مسلمانان تبدیل شده است. از همین رو، محرم هر سال فرصتی برای بازخوانی مفاهیم و ارزش‌هایی است که در متن این نهضت بزرگ نهفته است. عاشورا تنها روایت یک نبرد نیست، بلکه مکتبی برای ترویج ارزش‌هایی همچون حق طلبی، عزت، مسئولیت پذیری، مقابله با ظلم و پاسداری از هویت دینی به شمار می‌رود. بر همین اساس، تبیین فلسفه قیام امام حسین(ع) و توجه به کارکردهای فرهنگی و اجتماعی عزاداری‌های حسینی، از مهم‌ترین موضوعاتی است که در ایام محرم مورد توجه قرار می‌گیرد.

عزاداری‌های محرم ضامن ماندگاری نهضت امام حسین(ع) است و به حیات معنوی جامعه معنا می‌بخشد

حجت الاسلام سعید علیزاده، استاد دانشگاه تبریز در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به فلسفه عزاداری‌های ماه محرم اظهار کرد: آیین‌های سوگواری برای امام حسین(ع) تنها یک مراسم مذهبی نیست، بلکه نقشی مهم در حیات معنوی و سعادت دنیوی و اخروی انسان‌ها دارد. جایگاه ویژه این عزاداری‌ها به نقش بی‌بدیل امام حسین(ع) در هدایت جامعه اسلامی بازمی‌گردد و همین مسئله سبب شده است که یاد و نام آن حضرت در طول تاریخ زنده و ماندگار بماند. وی با بیان اینکه سنت عزاداری برای سیدالشهدا(ع) در طول زمان متناسب با شرایط اجتماعی و فرهنگی دستخوش تغییراتی شده است، گفت: در گذشته، مراسم سوگواری برای مدت طولانی تری برگزار می‌شد، اما امروزه بیشتر در قالب دهه محرم و آیین‌های مرتبط با آن دنبال می‌شود. با این حال، فرهنگ عزاداری به روز عاشورا محدود نیست و در بسیاری از مناطق تا اربعین حسینی و حتی پس از آن نیز با شیوه‌های مختلف همچون برگزاری هیئت‌ها، قرائت زیارت عاشورا و مجالس توسل استمرار دارد.

وی با تأکید بر نقش عزاداری در حفظ پیام نهضت عاشورا خاطر نشان کرد: اگر فرهنگ یادآوری و بزرگداشت قیام امام حسین(ع) تداوم نمی‌یافت، امکان به فراموشی سپرده شدن بسیاری از حقایق تاریخی وجود داشت. عزاداری‌های حسینی علاوه بر زنده نگه داشتن ارزش‌هایی همچون عزت، آزادگی و مقابله با ظلم، زمینه ساز تقویت هویت دینی در جامعه است و همچنان می‌تواند نسل‌های مختلف، به ویژه جوانان، را با آرمان‌ها و اهداف نهضت عاشورا پیوند دهد.

عاشورا منشور ماندگار فرهنگ ناب اسلامی است

حجت الاسلام عزالدین تقی زاده، کارشناس مذهبی در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به جایگاه واقعه عاشورا در فرهنگ اسلامی اظهار کرد: عاشورا یکی از ماندگارترین جلوه‌های فرهنگ ناب اسلام به شمار می‌رود و تبیین اهداف و فلسفه این قیام از مهم‌ترین وظایف فرهنگی و دینی در ایام محرم است. بسیاری از نابسامانی‌ها، بی‌عدالتی‌ها و ناهنجاری‌های موجود در جوامع بشری ناشی از کم‌توجهی به پیام‌ها و آموزه‌های نهضت امام حسین(ع) است و از این رو پرداختن به ابعاد معرفتی عاشورا اهمیت ویژه‌ای دارد. وی با بیان اینکه مراسم و برنامه‌های ماه‌های محرم و صفر نقش مهمی در حفظ ارزش‌های دینی و انسانی دارند، گفت: عزاداری برای سیدالشهدا(ع) نباید صرفاً به عنوان یک آیین سوگواری تلقی شود، بلکه این مراسم حامل یک فرهنگ عمیق و اثرگذار است که در حفظ هویت اسلامی و تداوم ارزش‌های الهی نقش آفرینی می‌کند. اگر نهضت عاشورا و قیام امام حسین(ع) رخ نمی‌داد، استمرار بسیاری از آموزه‌ها و آرمان‌های اسلامی با چالش مواجه می‌شد.

وی فلسفه عاشورا را مقابله با ظلم، فساد و تبعیض دانست و خاطر نشان کرد: ترویج ارزش‌های انسانی و الهی از مهم‌ترین اهداف این نهضت است. صیانت از اصالت مجالس عزاداری و پاسداری از مکتب اهل بیت(ع)، نیازمند آگاهی بخشی و مقابله با تحریف‌ها و شبهات است.